

โครงการวันหมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน ประจำปี พ.ศ. 2569

1. ความเป็นมา

กรมพัฒนาที่ดิน ได้จัดตั้งโครงการหมอดินอาสามานานกว่าสามทศวรรษ ทำหน้าที่เป็นกำลังสำคัญในการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรกับกรมพัฒนาที่ดิน สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่กรมฯ และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดินและน้ำไปสู่เกษตรกรและชุมชนในทุกพื้นที่ ช่วยยกระดับคุณภาพดินและน้ำ ส่งเสริมการผลิตทางการเกษตร และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของดินต่อความมั่นคงด้านอาหารและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ หมอดินอาสายังได้นำความรู้และทักษะจากการอบรมของกรมพัฒนาที่ดินไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร สร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับครัวเรือนและชุมชน นับเป็นผลสำเร็จของการยกระดับหมอดินอาสาให้ก้าวสู่บทบาทผู้นำด้านการจัดการทรัพยากรดินในพื้นที่

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินมีเครือข่ายหมอดินอาสา จำนวน 78,233 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มกราคม 2569) โดยหมอดินอาสา มี 4 ระดับ ได้แก่ หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้และสนับสนุนภารกิจของกรมพัฒนาที่ดินให้กระจายสู่พื้นที่ได้อย่างทั่วถึง มีระบบเครือข่ายที่ประสานงานเข้มแข็ง สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของเกษตรกรได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ หมอดินอาสาหลายรายได้พัฒนาจากผู้ผลิตสู่ผู้ประกอบการ ผลิตพืชตามความต้องการของตลาด กรมพัฒนาที่ดินจึงมุ่งเสริมสร้างศักยภาพหมอดินอาสาให้เป็นผู้ประกอบการที่มีอาชีพทั้งด้านการผลิตและการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในภาคการเกษตรตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการวันหมอดินอาสากรมพัฒนาที่ดิน จึงได้กำหนดจัด “วันหมอดินอาสากรมพัฒนาที่ดิน” ขึ้น ซึ่งเป็นวันสำคัญร่วมกันระหว่างบุคลากรของกรมพัฒนาที่ดินและเครือข่ายหมอดินอาสาทั่วประเทศ เพื่อยกย่องผลงาน ความเสียสละ และความทุ่มเทของหมอดินอาสาที่อุทิศตนทำงานด้านการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดินและน้ำให้กับชุมชนทั่วประเทศ พร้อมกันนี้ ยังเป็นเวทีให้หมอดินอาสาได้มีโอกาสรู้จักกัน โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหมอดินอาสารุ่นบุกเบิกที่มีความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่หมอดินอาสารุ่นใหม่ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมทางการเกษตรสมัยใหม่ ทั้งสองรุ่นทำงานเคียงข้างอย่างเกื้อกูลกัน ส่งผ่านและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ อีกทั้งการถ่ายทอดความรู้ ทำให้เครือข่ายหมอดินอาสา มีพลังทั้งในมิติของความรู้ดั้งเดิมและความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ เสริมพลังเครือข่าย เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรของประเทศให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติแก่หมอดินอาสาที่สร้างคุณประโยชน์และอุทิศตนทำงานด้านการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดินและน้ำมาอย่างยาวนาน

2.2 เพื่อจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหมอดินอาสาและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน

2.3 เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหมอดินอาสาทุกช่วงวัยและสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายหมอดินอาสาในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. เป้าหมาย ผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 8,100 คน แบ่งเป็น 2 ส่วน

3.1 ส่วนที่ 1 ผู้ร่วมงาน ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 500 คน ประกอบด้วย

- 1) หมอдинอาสาจากจังหวัดขอนแก่น และพื้นที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม
- 2) ผู้บริหารจากหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้บริหารส่วนภูมิภาค
- 3) ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน
- 4) สื่อมวลชน

3.2 ส่วนที่ 2 ผู้ร่วมงานในส่วนภูมิภาค 76 จังหวัด จำนวน 7,600 คน ประกอบด้วย หมอдинอาสา หัวหน้าส่วนราชการระดับพื้นที่ เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สพด. สามารถบริหารจัดการจำนวน หมอдинอาสาที่เข้าร่วมงานในวงเงินที่ได้รับการสนับสนุน

4. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

4.1 ส่วนกลางพิธีเปิดงาน

จัดงานในวันอังคารที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4.2 ส่วนภูมิภาค 76 จังหวัด

จัดงานในวันอังคารที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569 ณ สถานที่ที่ สพด. พิจารณาตามความเหมาะสม

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 ประชาสัมพันธ์การจัดงานวันหมอдинอาสา กรมพัฒนาที่ดิน ภายใต้หัวข้อ “3 ทศวรรษ หมอдинอาสา สืบสานคุณค่า ต่อยอดภูมิปัญญา พัฒนาดินไทย” โดยมุ่งเน้นการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของวันหมอдинอาสา

5.2 แนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดงานวันงานหมอдинอาสา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5 ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ดำเนินการ ดังนี้

5.2.1 คัดเลือกหมอдинอาสาที่มีบทบาทถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินเป็น “ครูเกษตร” ในการสนับสนุนโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน หรือสถานศึกษาในจังหวัด โดยส่งต่อความรู้ให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ สืบสานคุณค่า ต่อยอดภูมิปัญญา พัฒนาเป็นกำลังสำคัญของภาคการเกษตรในอนาคตสู่การพัฒนาดินไทย

5.2.2 คัดเลือกหมอдинอาสาที่มีความโดดเด่นด้านต่าง ๆ เพื่อเข้ารับรางวัล เช่น “หมอдинอาสาดีเด่นด้านการใช้บัตรดินดีเพื่อการจัดการดิน” “หมอдинอาสาต้นแบบการขับเคลื่อนหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์” “หมอдинอาสาต้นแบบด้านการใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ” ฯลฯ จำนวน 10 ราย โดยส่งรายชื่อมายังกลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอдинอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน เพื่อจัดทำใบประกาศ มอบในงานวันหมอдинอาสา

5.2.3 รวบรวมภาพถ่ายของหมอдинอาสา “ชีวิตของหมอдинอาสา” ตามหัวข้อการจัดงาน เพื่อจัดนิทรรศการ “ชีวิตของหมอдинอาสา” ในวันงานหมอдинอาสา

5.3 การจัดงานวันหมอдинอาสา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5 และสถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ดำเนินการ ดังนี้

5.3.1 ดำเนินการจัดงานวันหมอдинอาสา ภายใต้หัวข้อ “3 ทศวรรษ หมอдинอาสา สืบสานคุณค่า ต่อยอดภูมิปัญญา พัฒนาดินไทย” ในวันอังคารที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

5.3.2 นำหมอดินอาสาที่มีความโดดเด่นเรื่องการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอินทรีย์ เข้าร่วมจัดนิทรรศการและแสดงสินค้าภายในงาน และร่วมงานวันหมอดินอาสา ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 10 บูธ

5.3.3 นำหมอดินอาสาต้นแบบที่มีความโดดเด่นด้านต่าง ๆ ตามข้อ 5.2.2 เข้ารับใบประกาศเกียรติคุณในงานวันหมอดินอาสา ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

5.3.4 นำหมอดินอาสาที่มีบทบาท “ครูเกษตร” และ นักเรียน ตามข้อ 5.2.1 มาร่วมกิจกรรมในงานวันหมอดินอาสา เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์สื่อสารการสืบทอดคุณค่าภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น “พัฒนาดินดี เปลี่ยนวิถีชีวิตชุมชน”

5.3.5 จัดนิทรรศการที่เล่าเรื่องหมอดินอาสา ตามข้อ 5.2.3 โดยใช้ภาพถ่ายจริงผสม AI Art ตามความเหมาะสมสวยงาม

5.3.6 จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ เช่น วิ่งสานสัมพันธ์ (วิ่งระยะสั้น 500 เมตร) ที่หมอดินอาสา นักเรียน หรือเจ้าหน้าที่ “แข่งขันเก็บตัวอย่างดินตามจุดเช็คพอยต์” พร้อมวิเคราะห์ผลดิน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

5.4 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5 กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กองแผนงาน สำนักงานเลขานุการกรม และ สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ร่วมกันจัดเตรียมความพร้อมด้านสถานที่การจัดงาน ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

5.5 กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมจัดนิทรรศการและจัดกิจกรรมสนับสนุนองค์ความรู้ ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

5.6 การจัดนิทรรศการ องค์ความรู้ แบ่งเป็น 4 โซน โซนที่ 1 หมอดินรุ่นใหญ่ รากแก้วแห่งภูมิปัญญา โซนที่ 2 หมอดินรุ่นใหม่ พลัการเปลี่ยนแปลง โซนที่ 3 หมอดินวัยเยาว์ ผลลัพธ์แห่งอนาคต โซนที่ 4 หมอดินทุกวัยคือเครือข่ายเดียวกัน

5.7 การถ่ายทอดงานวันหมอดินอาสา ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผ่าน Facebook Live กรมพัฒนาที่ดิน

5.8 การดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดิน 76 จังหวัด

5.8.1 ดำเนินการจัดงานวันหมอดินอาสา ภายใต้หัวข้อ “3 ทศวรรษ หมอดินอาสา สืบสานคุณค่า ต่อยอดภูมิปัญญา พัฒนาดินไทย” ในวันอังคารที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569

5.8.2 สถานีพัฒนาที่ดินแต่ละจังหวัด จัดงานวันหมอดินอาสา โดยเชิญหัวหน้าส่วนราชการระดับพื้นที่ หมอดินอาสา เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมงาน

5.8.3 ชมพิธีเปิดวันหมอดินอาสา ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผ่าน Facebook Live กรมพัฒนาที่ดิน

5.8.4 กล่าวคติพจน์ชาวหมอดินอาสา พร้อมจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหมอดินอาสาในจังหวัดและเจ้าหน้าที่ รวมถึงจัดนิทรรศการให้ความรู้ และกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

5.9 สพด. จัดทำรายงานผลการจัดงานวันหมอดินอาสา ส่งกลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน ทาง E-mail: osblidd@gmail.com ภายในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2569

5.10 กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน รวบรวมรายงาน และจัดทำรายงานผลการจัดงานวันหมอดินอาสาเสนอกรมฯ ทราบ และจัดเก็บข้อมูลในเว็บไซต์หมอดินอาสา (www.uddmordin.udd.go.th)

6. ประโยชน์ที่จะได้รับ

6.1 หมอดินอาสาได้องค์ความรู้ และมีขวัญกำลังใจ สร้างพลังการทำงานอาสาสมัครด้านการพัฒนาที่ดินและงานสาธารณประโยชน์ของชุมชน

6.2 เกิดเครือข่ายหมอดินอาสาสร้างธุรกิจเกษตรร่วมกัน ขยายเครือข่ายไปยังเกษตรกรกลุ่มต่าง ๆ

6.3 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรของการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรภาครัฐและเกษตรกรอาสา

6.4 เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหมอดินอาสาและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินจากหน่วยงานที่ผลิตนวัตกรรม

6.5 สร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่เข้มแข็งให้หมอดินอาสากรมพัฒนาที่ดิน เชื่อมโยงองค์ความรู้จากฐานอาวุโส สู่นักรุ่นใหม่ เพื่อสืบสานและพัฒนาการจัดการดินไทยอย่างยั่งยืนในอนาคต

7. ที่ปรึกษาโครงการ

นางสาวสมิตรา วัฒนา อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายสุชล แก้วเกาะสบ้า รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายสุรชาติ มาลาศรี รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายบุรีรัตน์ วงศ์บุรี รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

8. ผู้อำนวยการโครงการ

ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เลขานุการกรม

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12 / สถานีพัฒนาที่ดิน 77 จังหวัด

กำหนดการ

พิธีเปิดงาน “วันหมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน” ประจำปี พ.ศ. 2569

วันอังคารที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569

ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ภายใต้หัวข้อ “3 ทศวรรษ หมอดินอาสา สืบสานคุณค่า ต่อยอดภูมิปัญญา พัฒนาดินไทย”

เวลา	กิจกรรม
08.30 - 09.30 น.	- ลงทะเบียนผู้ร่วมงาน
09.30 - 09.45 น.	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานในพิธี เดินทางมาถึงโรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
09.45 - 11.00 น.	พิธีเปิดงานวันหมอดินอาสา - ประธาน เดินทางถึงบริเวณพิธี - รับชมวีดิทัศน์แนะนำวันหมอดินอาสา และชมการแสดงศิลปะพื้นบ้านชุด “พลังหมอดิน ถิ่น เสียงแคน” โดยหมอดินอาสาจังหวัดขอนแก่น และ Showcase หมอดินอาสา ผ่านเวทีการเล่าเรื่อง จาก รากฐาน-การพัฒนา-อนาคต - ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น กล่าวต้อนรับ - อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กล่าวรายงาน - ประธาน กล่าวเปิดงาน และทักทายหมอดินอาสา - ประธาน คณะผู้บริหาร นำกล่าว คติพจน์ชาวหมอดินอาสา พร้อมกันทั่วประเทศ - พิธีส่งต่อดินดี ส่งต่ออนาคต (ประธาน- ผู้บริหาร-หมอดินอาสา-หมอดินรุ่นใหม่-เยาวชน แสดงพลัง เครือข่าย) - ประธาน มอบใบประกาศแก่หมอดินอาสาดีเด่น จำนวน 10 รางวัล
11.00 - 11.20 น.	- ประธานเยี่ยมชมนิทรรศการ
11.20 - 11.30 น.	- ประธานให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน
11.30 - 12.00 น.	- ประธานชมผลิตภัณฑ์ของหมอดินอาสาประธานเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์สินค้าของหมอดินอาสา
11.00 - 11.30 น.	- บรรยาย เรื่อง “พด.17” สารชีวภาพย่อยสลายต่อซังพืช โดย กทช. (ห้องประชุม)
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 16.30 น.	- หมอดินอาสาที่เข้าร่วมงาน ณ โรงแรมราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล ขอนแก่น เข้าร่วม กิจกรรมแลกเปลี่ยนและเยี่ยมชมนิทรรศการ - สพด. 76 จังหวัด จัดกิจกรรมตามความเหมาะสม
16.30 น.	ปิดงานวันหมอดินอาสา และเดินทางกลับ

หมายเหตุ

1. ผู้เข้าร่วมงาน ประกอบด้วย ส่วนราชการ เกษตรกร หมอดินอาสา
2. อาหารว่างและเครื่องดื่มช่วงเช้า 10.00 - 10.15 น. ช่วงบ่าย 14.30 - 14.45 น. และอาหารกลางวัน 12.00 - 13.00 น.
3. การแต่งกาย หมอดินอาสา : ใส่เสื้อสีดำหมอดินอาสา เสื้อคลุมหมอดินอาสา
เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน : เสื้อสีดำวันดินโลก ปี 2568
ผู้ร่วมงาน : ชุดสุภาพโทนสีดำ
4. กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม